

Sygn. akt VIII U 1455/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodnicząca sędzia Anna Capik-Pater	

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2021 r. w Gliwicach

sprawy J. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania J. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 22 października 2021r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. B. (2) prawo do emerytury górniczej począwszy od dnia 1 października 2021r.

(-) sędzia Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 1455/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 października 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. B. (1) prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 24 września 2009 r. ubezpieczonemu ustalono już prawo do emerytury górniczej, brak zatem podstaw do przyznania drugiej emerytury górniczej, na podstawie tej samej ustawy.

W odwołaniu ubezpieczony nie zgodził się z wydaną decyzją wnosząc o jej zmianę .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

Decyzją z dnia 24 września 2009 roku rozpatrując wniosek ubezpieczonego z dnia 16 września 2009 roku (k. 1-3,39-52 a.o.r.) ubezpieczonemu przyznano z dniem 1 września 2009 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalnej. (akta rentowe).

Decyzją z dnia 22 października 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. B. (1) prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podał organ rentowy, że ubezpieczonemu ustalono już prawo do emerytury górniczej, brak zatem podstaw do przyznania drugiej emerytury górniczej, na podstawie tej samej ustawy.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych [t.j. Dz. U. 2015r.748.] prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po 31 grudnia 1948 roku, który:

- ukończył 60 lat,

- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.),

- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Wszystkie wyżej wymienione warunki muszą być spełnione łącznie. Mając na uwadze, że ubezpieczony w 2015 roku ukończył 50 rok życia oczywistym jest, że nie spełnia warunków wymaganych do nabycia emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej, gdyż nie osiągnął wieku emerytalnego 60 lat dla mężczyzn.

Rozważenia wymagało zatem ustalenie czy ubezpieczony spełnia przesłanki nabycia prawa do emerytury na innej podstawie prawnej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2015r. 748).

Na dzień złożenia wniosku w niniejszej sprawie ubezpieczony ukończył 50 rok życia i spełniał warunki formalne do emerytury górniczej z art. 50a ustawy emerytalnej tj. legitymuje się co najmniej 25 latami pracy górniczej i równorzędnej w tym co najmniej 15 latami pracy górniczej, o której mowa w art. 50 z ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. (pismo ZUS k. 11)

W rozpoznawanej sprawie, ubezpieczony, z dniem 1 września 2009 roku nabył prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalnej. W dniu 8 października 2021 roku złożył wniosek o przyznanie kolejnej emerytury.

Jak stanowi art. 50e ust. 1 tej ustawy, prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Zgodnie z art. 50a ust 1 ustawy emerytalnej prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) ukończył 55 lat życia;

2) ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1

3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a zatem osoby, które po raz pierwszy wystąpią do ZUS z wnioskiem o emeryturę górniczą, mogą uzyskać uprawnienie do tej emerytury albo na podstawie art. 50e, albo na podstawie art. 50a omawianej ustawy jeśli spełnią warunki wskazane w tych przepisach. Natomiast nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a, albo 50e ustawy, w sytuacji gdy wnioskodawca pobiera już emeryturę górniczą przyznaną w oparciu o jeden z tych przepisów.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie podziela stanowiska organu rentowego.

W uzasadnieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2013r. sygn. akt III AUa 1117/12, Sąd ten wskazał, że przewidziana w art. 50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej – pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie.

Sąd orzekający zwraca jednak uwagę, że analizowane przez Sąd Apelacyjny przesłanki nabycia emerytury górniczej odnosiły się do dwóch ustępów tego samego przepisu tj. art. 50a ust. 1 i 2 ustawy emerytalno – rentowej. Tym samym Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, iż emerytura górnicza przewidziana na podstawie art. 50a ust. 1 jest świadczeniem tożsamym rodzajowo z emeryturą górniczą przewidzianą w art. 50a ust. 2, oba te przepisy regulują bowiem nabycie prawa do emerytury górniczej po ukończeniu wymaganego wieku tj. 55 i 50 lat życia.

W tym samym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Katowicach zaznaczył nadto, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez co najmniej 25 lat przyznawaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat).

W ocenie sądu orzekającego są to zatem dwa różne świadczenia.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela również stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2014r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866), iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 kwietnia 2014r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428).

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2.), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Nie można podzielić stanowiska organu rentowego, iż po stronie ubezpieczonego nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki, uzasadniające uzyskanie prawa do kolejnego świadczenia.

Okoliczności faktyczne sprawy nie były sporne. Ubezpieczony posiada wymagany w art. 50a ust. 2 okres pracy górniczej, osiągnął również wiek 50 lat, co w ocenie Sądu należy uznać za spełnienie przesłanek z art. 50a ust. 2 ustawy, a zatem spełnienie przesłanek z przepisu, który w sposób odrębny statuuje nabycie prawa do emerytury górniczej od art. 48 (odpowiednik obecnego art. 50e ust.1), na podstawie którego ubezpieczony nabył uprzednio emeryturę górniczą.

Jak wyżej wskazano, w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było sporne, że ubezpieczony spełnia przesłanki wskazane w art. 50a ust. 2 ustawy tak w zakresie wymaganego okresu pracy górniczej, jak i wieku.

Ubezpieczony wykazał 25 lat pracy górniczej w tym co najmniej okres 15 letni pracy górniczej, a o której mowa w art. 50c ust 1 ustawy o FUS . W dniu (...) ukończył 50 lat.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas przyznane świadczenie, co skutkuje uwzględnieniem odwołania od decyzji z dnia 22 października 2021 roku.

Z tych względów – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 października 2021r tj. od 1 dnia miesiąca złożenia wniosku (art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

sędzia Anna Capik – Pater